

OECD *Multilingual Summaries* International Migration Outlook 2018

Summary in Slovak

Celý dokument si môžete prečítať na: [10.1787/migr_outlook-2018-en](https://doi.org/10.1787/migr_outlook-2018-en)

Výhľad v oblasti medzinárodnej migrácie na rok 2018

Zhrnutie v slovenčine

Hlavné trendy

Z predbežných údajov vyplýva, že krajiny OECD prijali v roku 2017 niečo vyše 5 miliónov nových trvalých legálnych migrantov. To znamená, že prvýkrát od roku 2011 došlo k poklesu migrácie do krajín oblasti (zníženie približne o 5 % v porovnaní s rokom 2016). Dôvodom však je výrazné zníženie počtu uznaných utečencov v roku 2017, kým počty v ostatných kategóriách migrácie ostali bez zmeny alebo došlo k ich zvýšeniu.

Po dvoch rokoch rekordne vysokého množstva žiadostí o azyl podaných v krajinách OECD došlo v roku 2017 k významnému poklesu, keď bolo podaných 1,23 milióna žiadostí. Toto číslo stále výrazne prevyšuje počet žiadostí za akýkoľvek iný rok v záznamoch pred rokom 2015. Prvé tri krajiny pôvodu boli Afganistan, Sýria a Irak. Spojené štáty v roku 2017 prijali najvyšší počet žiadostí o azyl z krajín OECD (330 000 žiadostí) a po nich nasledovalo Nemecko (198 000).

Migrácia rodín (zlúčenie a založenie rodiny, ako aj sprevádzanie členov rodiny), ktorá tvorí takmer 40 % trvalých migrantov, ostala najdôležitejším spôsobom migrácie do oblasti krajín OECD. Prudkým zvýšením v tejto kategórii v období rokov 2015 a 2016 sa zastavil pokles, ktorý sa začal v roku 2010.

V tohtoročnom výhľade sa po prvýkrát nachádza súhrnný počet za všetky kategórie dočasnej pracovnej migrácie do krajín OECD. Tieto kategórie tvoria medzinárodný nábor sezónnych pracovníkov a ďalších dočasných hosťujúcich pracovníkov, pracovníci EÚ vyslaní svojimi zamestnávateľmi do iných krajín EÚ na základe miestnych zmlúv (vyslaní pracovníci) a preradenia v rámci spoločnosti. Celkovo bolo v roku 2016 v krajinách OECD zaznamenaných 4,2 milióna dočasných hosťujúcich pracovníkov, čo predstavuje zvýšenie o 11 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Medzi hlavné prijímajúce krajiny pre dočasných hosťujúcich pracovníkov patrí Poľsko (672 000 pracovníkov, prevažne z Ukrajiny) a Spojené štáty (660 000, pričom hlavnou krajinou pôvodu je India).

Na vysokoškolské vzdelávanie v krajinách OECD sa prihlásilo zhruba 3,3 milióna medzinárodných študentov, čo predstavuje zvýšenie o 8 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V súčasných trendoch v Spojených štátoch sa však ukazuje výrazný pokles počtu povolení na pobyt na účely štúdia za rok 2016 (o 27 %). Medzinárodní študenti tvorili v priemere 9 % z celkového počtu študentov prihlásených na vysokoškolské inštitúcie v krajinách OECD v roku 2015. Predstavujú 14 % všetkých študentov prihlásených na programy druhého stupňa vysokoškolského štúdia a 24 % študentov prihlásených na doktorandské programy.

V krajinách OECD sa v roku 2017 zvýšila miera zamestnanosti migrantov o 1 percentuálny bod na 67,1 %. Ich priemerná miera nezamestnanosti sa v roku 2017 znížila o 1 percentuálny bod na 9,5 % a priemerný rozdiel medzi nezamestnanosťou migrantov a ich spoluobčanov narodených v danej krajine sa zúžil o 3 percentuálne body. Tento vývoj čiastočne spôsobili podstatné zlepšenia v niektorých krajinách EÚ.

Z hľadiska politiky sa v mnohých krajinách ďalej vylepšujú migračné kanály pre kvalifikovaných cudzích štátnych príslušníkov vrátane úpravy výberových kritérií trvalých programov a preskúmania podmienok dočasných programov. Naďalej sa zvyšuje počet víz pre startupy, kým investorské programy sa revidujú a čelia prísnejším podmienkam. K úprave politiky dochádza aj v oblasti oprávnenosti na zlúčenie rodiny.

Vplyv súčasných utečencov na trh práce

Predpokladá sa, že odhadovaný relatívny vplyv súčasného prílevu utečencov na obyvateľstvo v produktívnom veku v európskych krajinách ako celku nedosiahne do decembra 2020 viac než 0,4 %. Keďže miera účasti utečencov na trhu práce býva zo začiatku ich pobytu v hostiteľskej krajine zvyčajne veľmi nízka, z hľadiska ekonomicky aktívneho obyvateľstva bude veľkosť súhrnného čistého vplyvu do decembra 2020 podľa odhadov ešte menšia, a to na úrovni menej než 0,25 %.

V krajinách s najvyššími súhrnnými účinkami bude vplyv pravdepodobne oveľa vyšší v konkrétnych segmentoch trhu práce, a to najmä medzi mladými mužmi s nízkym vzdelaním. Keďže táto skupina obyvateľstva je už teraz vo väčšine hostiteľských krajín zraniteľná, musia sa zaviesť správne ciele opatrenia na poskytovanie primeranej podpory.

Zamestnávanie host'ujúcich pracovníkov bez povolenia

Zamestnávanie host'ujúcich pracovníkov bez povolenia môže mať za následok nesplnenie povinností vyplývajúcich buď z predpisov v oblasti migrácie, alebo v pracovnej oblasti. Riešenie tejto problematiky je teda cieľom hospodárskej aj migračnej politiky.

Krajiny OECD by sa preto mali snažiť o zlepšenie koordinácie a koherentnosti medzi orgánmi na presadzovanie práva. Mali by zvyšovať informovanosť medzi zamestnávateľmi aj pracovníkmi a v rámci opatrení na zabránenie zamestnávania migrujúcich pracovníkov bez povolenia by mali využívať vylepšené systémy na overovanie stavu. Ak sa však zo zamestnávania host'ujúcich pracovníkov bez povolenia stane veľmi významná otázka alebo ak sa takéto zamestnávanie považuje za štrukturálne, možno zvážiť programy regulácie. Tieto programy sa musia navrhovať opatrne a musia ich sprevádzať primerané zmeny legálnych kanálov pracovnej migrácie a rôznejšie opatrenia na presadzovanie. A napokon, politiky na boj proti zamestnávaniu host'ujúcich pracovníkov bez povolenia by sa nemali vykonávať iba na vnútroštátnej a sektorovej úrovni, ale aj medzinárodne.

Hlavné zistenia

Integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín na trhu práce

- V období medzi rokmi 2016 až 2017 sa miera nezamestnanosti migrantov v krajinách OECD znížila o vyše jeden percentuálny bod na 9,5 % a miera zamestnanosti sa zvýšila zo 65,5 % na 67,1 %. Toto zlepšenie bolo zreteľnejšie v prípade žien narodených v zahraničí.
- Niektoré skupiny migrantov sa vyznačujú obzvlášť vysokou mierou zamestnanosti. Napríklad v Európskej únii je miera zamestnanosti migrantov EÚ vyššia než miera zamestnanosti osôb narodených v tuzemsku, a to o päť percentuálnych bodov. V Spojených štátoch po prvýkrát v posledných rokoch prekonalí migranti z Mexika a Afriky migrantov z Ázie, a to o jeden percentuálny bod (migranti z Mexika) a o tri percentuálne body (migranti z Afriky).
- V krajinách OECD sa naďalej vytvárajú integračné programy pre nových migrantov a utečencov a zameriavajú sa prevažne na jazyk a nadobudnutie zručností. Veľa krajín vypracovalo aj opatrenia určené pre najzraniteľnejšie osoby, predovšetkým pre maloleté osoby a deti bez sprievodu, ktoré vstúpia neskoro do systému vzdelávania.

Vplyv utečencov na trh práce

- Európske krajiny v období od januára 2014 do decembra 2017 prijali 4 milióny nových žiadostí o azyl, čo je trikrát viac než počas predchádzajúceho štvorročného obdobia. Určitá forma ochrany bola počas rovnakého obdobia (2014 – 2017) poskytnutá 1,6 milióna jednotlivcom.
- Odhaduje sa, že relatívny vplyv súčasného prílevu utečencov na ekonomicky aktívne obyvateľstvo v európskych krajinách ako celku bude do decembra 2020 celkom malý, a to na úrovni menej než

0,25 %. Určité skupiny (mladí, muži s nízkym vzdelaním) v najviac postihnutých krajinách (Rakúsko, Nemecko, Švédsko) sú však viac vystavené riziku.

- Bez akejkoľvek politiky návratu migrantov do ich krajiny pôvodu by celkové množstvo zamietnutých žiadateľov o azyl do konca roku 2020 mohlo dosiahnuť 1,2 milióna. Účinok na neformálny trh práce bude závisieť od úrovne dobrovoľných návratov a od efektívnosť opatrení na presadzovanie.

Zamestnávanie hosťujúcich pracovníkov bez povolenia

- Zamestnávanie hosťujúcich pracovníkov bez povolenia najčastejšie postihuje mužov v pomerne mladom veku. Medzi sektory, ktoré boli najviac dotknuté zamestnávaním bez povolenia, patrí poľnohospodárstvo, stavebníctvo, výroba a služby pracovníkov v domácnosti.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2018), *International Migration Outlook 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/migr_outlook-2018-en